

**UCHWAŁA NR XXXIV/247/18
RADY GMINY LIPNO
z dnia 27 marca 2018 roku**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020

Na podstawie art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn.zm.)¹, art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn.zm.)² uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020” w brzmieniu określonym, jako załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

---

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 60, poz. 1292 i poz. 2217 oraz 2018 r. poz. 107.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2232 oraz 2018 r. poz. 130.

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Załącznik do Uchwały Nr XXXIV/247/18

Rady Gminy Lipno

z dnia 27 marca 2018 roku

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2018 – 2020**

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Charakterystyka środowiska lokalnego.	6
3. Diagnoza środowiska lokalnego.....	8
4. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Lipno.....	9
4.1. Bezrobocie.....	9
4.2. Rodziny dysfunkcyjne.....	10
4.3. Uzależnienia – alkoholizm i narkomania.....	12
4.4. Przemoc w rodzinie.....	13
5. Cele programu.....	15
6. Zadania w zakresie wspierania rodziny.....	16
7. Odbiorcy.....	17
8. Oczekiwane rezultaty.....	17
9. Realizacja.....	18
10. Finansowanie.....	18
11. Monitorowanie.	18

1. WSTĘP

Zgodnie z art. 176 pkt 1 i art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy stworzenie gminnego systemu wsparcia i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Podstawowym podmiotem i adresatem działań systemu pomocy społecznej w gminie Lipno jest i będzie rodzina.

Rodzina należy do tych instytucji społecznych, które pomimo wielu zmian zachodzących w społeczeństwie, znajduje się na szczycie hierarchii wartości społecznych. Przekonanie, że rodzina jest ważna w życiu jednostek oraz to, że stanowi ona cel, do którego warto dążyć, obecne jest w wielu różnych kulturowo zbiorowościach. Pragnienie posiadania rodziny jest czymś uniwersalnym. O ile jednak przekonanie o wadze rodziny jest znaczne, to zmienia się obraz i kształt tej rodziny. Dominujący model, znany jeszcze sprzed kilkunastu lat, oparty na trwałym małżeństwie z silną pozycją mężczyzny, męża i ojca, ustępuje miejsca innym formom życia rodzinnego, opartym na małżeństwach o partnerskim statusie, małżeństwach rekonstruowanych, związkach partnerskich czy niepełnych ,z samotnym rodzicem jako głową rodziny. Zmieniają się również oczekiwania wobec rodziny, szczególnie wobec rodziców, związane z presją demograficzną.

Współczesne rodziny posiadają coraz mniej dzieci. Obserwowane zachowania reprodukcyjne z pro-ilościowych, opartych na w miarę liczny potomstwie, zamieniane są w zachowania pro-jakościowe, związane z ograniczaniem liczby dzieci, a charakteryzujące się inwestowaniem w ich „jakość” – wykształcenie, kompetencje i umiejętności. Wymusza to na rodzicach zwiększenie czasu poświęcanego w pracy i energii na zdobywanie środków ekonomicznych.

Współczesna rodzina jest rodziną obarczoną wieloma dylematami: balansowaniem między pracą a domem, co ma swoje przełożenie na czas dla rodziny i jakość relacji wewnątrzrodzinnych; wyborem między rodziną z jednym dzieckiem, ale za to maksymalnie „doinwestowanym” czy wielodzietnością i zagrożeniem marginalizacją; formalizowaniem relacji między partnerami i zawarciem związku małżeńskiego, kosztem rezygnacji z indywidualizmu, czy życiem w związku nieformalnym. Dylematy związane z rodziną stają się nie tylko przedmiotem szczególnego zainteresowania polityki społecznej, ale też dużym wyzwaniem dla niej. Zwłaszcza kwestie związane ze wspieraniem funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej rodziny.

Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspierają w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny

jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Aby móc kompleksowo wspierać rodziny należy stworzyć gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy. Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze strategią rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Lipno w latach 2014-2020

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Lipno na lata 2018 – 2020 stanowi kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w poprzednim programie.

1. Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności regulacje obowiązujących ustaw:

-- *ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn.zm.)*

- *ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn.zm.)*

- *ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)*

- *ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn.zm)*

- *ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn.zm)*

- *uchwała z dnia 6 lutego 2014 roku w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lipno w latach 2014-2020*

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Gmina Lipno to gmina wiejska położona we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie lipnowskim.

Gmina Lipno graniczy z następującymi gminami:

od północy - Gmina Kikół i Chrostkowo,

od wschodu - Gmina Skępe i Wielgie,

od południa - Gmina Fabianki,

od zachodu - Gmina Czernikowo i Bobrowniki,

okala z zewnątrz Miasto Lipno.

Rysunek 1. Położenie Gminy Lipno na tle województwa kujawsko – pomorskiego oraz powiatu lipnowskiego

Na obszarze Gminy znajdują się 36 sołectwa: Barany, Białowieżyn, Biskupin, Brzeźno, Chlebowo, Chodorążek, Głodowo, Rumunki Głodowskie, Huta Głodowska, Grabiny, Ignackowo, Jankowo, Jastrzębie, Karnkowo, Rumunki Karnkowskie, Kolankowo, Kłokock, Komorowo, Krzyżówki, Lipno I, Lipno II, Łochocin, Maliszewo, Okrąg, Ostrowite, Ostrowitko, Osmiałowo, Piątki, Popowo, Radomice, Tomaszewo, Trzebiegoszcz, Wichowo, Wierzbick, Zbytkowo i Złotopole.

Rysunek 2. Sołectwa należące do gminy Lipno

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Gminy Lipno jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie, który został powołany zarządzeniem Naczelnika Gminy w dniu 30 kwietnia 1990 roku.

3. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Placówka realizującą zadania pomocy społecznej na terenie gminy Lipno jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie. Adresatami wsparcia socjalnego są najczęściej rodziny cierpiące niedostatek z powodu ubóstwa bądź bezrobocia, rodziny wielodzietne, rodziny niewydolne opiekuńczo – wychowawczo, osoby niepełnosprawne, rodziny dotknięte przemocą i uzależnieniami.

Poniżej przedstawione zostały powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2012 - 2017.

Tabela 1. Powody przyznawania pomocy społecznej przyznawanej w latach 2012-2017

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin						Liczba osób w tych rodzinach					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Ubóstwo</i>	639	633	557	478	423	398	2294	2227	1956	1650	1453	1319
<i>Sieroctwo</i>	0	2	1	0	0	0	0	12	5	0	0	0
<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	89	78	74	84	79	75	460	445	431	480	456	428
<i>Bezrobocie</i>	446	488	425	358	304	269	1662	1706	1474	1259	1063	914
<i>Niepełnosprawność</i>	94	117	115	108	94	99	282	359	334	295	238	255
<i>Długotrwała choroba</i>	54	63	57	52	54	68	176	190	183	135	146	164
<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego</i>	30	40	56	52	38	29	92	118	173	168	138	96
<i>w tym: - rodziny niepełne</i>	26	35	47	47	36	28	87	113	150	145	112	92
<i>- rodziny wielodzietne</i>	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
<i>Alkoholizm</i>	3	5	4	8	8	9	12	16	17	25	30	20
<i>Narkomania</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego</i>	2	2	2	7	6	0	2	2	2	7	11	0
<i>Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa</i>	0	2	2	5	3	2	0	5	11	12	8	7

4. PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY LIPNO

4.1. BEZROBOCIE

Bezrobocie jako najważniejszy problem społeczny w swych konsekwencjach niesie za sobą szereg negatywnych skutków rozszerzających się na inne płaszczyzny życia ludzkiego. Należą do nich nie tylko spadek stopy życiowej ze względu na negatywne konsekwencje przekładające się wprost na budżet domowy, ale również takie zjawiska jak: poczucie bezradności, brak motywacji do kolejnych poszukiwań na rynku pracy, niskie poczucie własnej wartości.

Wszystkie te negatywne konsekwencje wpływają niewątpliwie na sferę emocji i przyczyniają się do częstszego sięgania po alkohol celem rozładowania negatywnych napięć, co niesie za sobą problemy alkoholowe a w przypadku kontynuowania tego typu zachowań dochodzi do uzależnienia.

W/g informacji uzyskanych z GUS i PUP w Lipnie wynika, że stopa bezrobocia na koniec grudnia 2017 roku wynosiła:

- w kraju 6,6 %
- w województwie kujawsko – pomorskim 10 %
- w powiecie lipnowskim 17,5 %.
- Podkreślić należy, że zgodnie z danymi PUP w Lipnie na terenie Gminy Lipno było 802 osób bezrobotnych w tym 500 kobiet, a 302 mężczyzn
- Bezrobocie wśród mieszkańców Gminy Lipno (dane z PUP w Lipnie – grudzień 2017r.)

Tabela 2 Charakterystyka osób bezrobotnych

Bezrobotni zarejestrowani	802
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	18
Z prawem do zasiłku	141
Niepełnosprawni	17
Długotrwale bezrobotni	451
Bezrobotni w wieku do 25 lat	142
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	139
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	339

Osoby te stanowią grupę zagrożoną problemami alkoholowymi i innymi substancjami psychoaktywnymi. Brak możliwości znalezienia pracy, bądź długotrwałe pozostawanie bez pracy może spowodować sięgnięcie po alkohol, a to z kolei może wzmocnić agresję, przemoc wobec rodziny i najbliższego otoczenia.

4.2. Rodziny dysfunkcyjne.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny - są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

W rodzinie dysfunkcyjnej często występują sytuację, gdzie:

- 1) jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu,
- 2) występuje problemem wykorzystywania seksualnego, czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
- 3) jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
- 4) jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna)
- 5) występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Podjmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jakie niesie rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten

stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, które prowadzą do niedostosowania społecznego.

Pracownicy socjalni jak i również asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Najbliżej rodziny znajduje się asystent rodziny.

Asystent ma za zadanie pomóc zmienić stosunek osób zmarginalizowanych do własnej sprawczości, zwiększyć ich poczucie wpływu na swoje życie, nadrzędnym zaś celem jest podejmowanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Tutejszy Ośrodek zatrudnia 1 asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, jak i również liczbę rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2016-2017.

	2016	2017
Liczba rodzin, objętych wsparciem asystentów rodziny z tego:	10	11
Liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę- ogółem z tego:	0	5
ze względu na osiągnięcie celów	0	3
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0	0
ze względu na zmianę miejsca zamieszkania	0	0
ze względu na ustanie sądowego zobowiązania rodziny do współpracy z asystentem	0	0
Ze względu na brak osiągnięcia celów	0	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lipnie

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno-socjalnym, opiekuńczo-wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny, które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań, czy też zaniechań. W 2017 roku w przypadku 5 rodzin ustała forma wsparcia w postaci asystenta rodziny. W trzech rodzinach nastąpiło to na skutek działań asystenta, które doprowadziły do wypracowania i utrwalenia zachowania prowadzącego do wzmocnienia więzi rodzinnych oraz poprawy funkcjonowania rodziny. Z czego w dwóch rodzinach dzieci osiągnęły pełnoletność, dlatego współpraca została zakończona. Warto podkreślić, iż wspólnie podjęte działania przyczyniły się do tego, że rodziny zdobyły umiejętność samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystent rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej monitorował funkcjonowanie rodziny (środowiska były wizytowane 3 razy w miesiącu). W przypadku dwóch rodzin zakończenie współpracy było spowodowane brakiem osiągnięcia celów. Troje dzieci z rodzin przebywa w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych. Rodziny nie współpracowały z asystentem, nie wywiązywały się z zadań ustalonych wcześniej z asystentem, działania podejmowane w kierunku możliwości pozostania dzieci w rodzinach nie przyniosły żadnych efektów.

4.3. UZALEŻNIENIA - ALKOHOLIZM I NARKOMANIA

Należy wspomnieć, że rodziny, w których występuje problem alkoholowy i narkotykowy zwykle charakteryzuje niższy status socjoekonomiczny, ograniczone możliwości związane z wykształceniem czy podjęciem pracy. Ta grupa rodzin szczególnie narażona jest na występowanie przemocy, aczkolwiek to zjawisko dotyczy nie tylko rodzin dysfunkcyjnych, ale i tych dobrze sytuowanych, w których na pozór nie występują problemy.

Aktem prawnym na terenie Gminy Lipno, na podstawie, którego prowadzona jest realizacja wskazanych działań zgodnie z kierunkami zawartymi w/w ustawach jest *Gminny Program*

Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Lipno uchwalany corocznie przez Radę Gminy.

Z informacji uzyskanych z Powiatowej Komendy Policji w Lipnie wynika, że na terenie Gminy Lipno dochodziło do następujących zdarzeń związanych ze spożyciem alkoholu:

- 35 przestępstw popełnionych przez sprawców będących pod wpływem alkoholu,
- 13 wykroczeń z art. 51 § 2 kodeksu wykroczeń (zakłócenie porządku publicznego pod wpływem alkoholu),
- 1 przypadek związanych z przestępczością narkotykową

Z danych uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie wynika, że do 31 grudnia 2017 r. wpłynęło do Komisji łącznie 12 podań z wnioskiem o leczenie. 12 osób podjęło dobrowolne leczenie w warunkach ambulatoryjnych w Poradni Terapii Uzależnień w Lipnie.

4.4. PRZEMOC W RODZINIE

Problem przemocy dotyka rodziny zamieszkujące na terenie gminy Lipno niezależnie od wykształcenia, statusu ekonomicznego czy też wykonywanego zawodu. Dlatego tak trudne jest podejmowanie działań mających na celu zdiagnozowanie problemu, jak również tych, które mają na celu zatrzymanie przemocy. Dodatkowym utrudnieniem w realizacji zadań jest brak współpracy rodzin w zakresie przezwyciężenia kryzysu, a także problem uzależnienia od alkoholu. Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup roboczych Gminnego **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie**. To na spotkaniach grupy roboczej przedstawiciele: policji, oświaty, ośrodka pomocy, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wspólnie z osobą, która jest dotknięta przemocą w rodzinie opracowują indywidualny plan pomocy. Działania podejmowane są także wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Tabela przedstawia działania podejmowane w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty w latach 2016-2017

Wyszczególnienie	2016	2017
Liczba NK A	0	0
Liczba NK C	29	29
Liczba NK D	24	29
Wniosek do sądu o wgląd w sytuację rodziny	0	1
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	0	0
Liczba odebranych dzieci na podst. art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu	0	0
Zakończenie procedury - ustanie przemocy	19	20

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie rodziny nakładają na szeroko rozumianą kadrę pomocy społecznej stosowania pracy socjalnej ukierunkowanej na zmiany negatywnych zachowań i poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy, m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego.

Mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z takich działań naszego państwa jest ustanowienie **rządowego programu dla rodzin wielodzietnych**. W ramach tego programu funkcjonuje Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18-go roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym

stopniu niepełnosprawności na czas jego trwania. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień, przez instytucje, które podjęły współpracę w tym zakresie. Dane tych instytucji zostały umieszczone na stronie internetowej rodzina.gov.pl

KARTA DUŻEJ RODZINY		
Wyszczególnienie	2016	2017
Liczba rodzin	27	29
Liczba osób	131	149
Rodzice	51	53
Dzieci	80	96

Z dniem 1 stycznia 2017 r weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”- przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny.

5. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Skuteczne wspieranie rodzin do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej, a tym samym utrzymanie dziecka w rodzinie bądź jego powrót do rodziny.

Cele szczegółowe:

Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.

Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji.

Wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych.

Podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny.

Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.

Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka.

6. ZADANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

L.P.	Zadanie	Wskaźnik realizacji zadania
1.	Informowanie o miejscach pomocy oraz umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, pedagogicznego).	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego - liczba osób i udzielonych porad
2.	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, placówkami oświatowymi i zdrowotnymi w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	- liczba podjętych interwencji
3.	Podnoszenie kompetencji rodzin w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji i poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej.	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba rodzin objętych działaniami
4.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców.	- liczba rodzin objętych monitorowaniem
5.	Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba.	- liczba rodzin i dzieci objętych monitoringiem oraz procedurami
6.	Umożliwienie funkcjonowania na terenie gminy rodzin wspierających.	- liczba rodzin wspierających
7.	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pomocy asystenta rodziny.	- liczba rodzin, którym przydzielono asystenta
8.	Zapewnienie pomocy finansowej oraz rzeczowej.	- liczba i formy pomocy - liczba rodzin objętych pomocą

9.	Objęcie dożywianiem wszystkich wymagających tego dzieci.	- liczba dzieci korzystających z posiłków
10.	Zapewnienie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, placówce opiekuńczo – terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	- liczba dzieci znajdujących się w poszczególnych ośrodkach - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie kosztów pobytu dzieci w placówkach
11.	Organizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne.	- liczba rodzin objętych pomocą

7. ODBIORCY

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest przede wszystkim do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, lecz również do przedstawicieli instytucji oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

8. OCZEKIWANE REZULTATY

- podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- konsolidacja działań różnych instytucji i organizacji,
- pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania,
- reintegracja rodziny biologicznej poprzez powrót dziecka do rodziny.

9. REALIZACJA

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie przy udziale:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Komendy Powiatowej Policji,
- Sądu Rejonowego,
- Placówek oświatowych,
- Placówek ochrony zdrowia
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lipnie
- Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie
- Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
- Parafie z terenu Gminy Lipno.

Wszystkie wymienione wyżej instytucje i organizacje współpracują ze sobą, powiadamiając się wzajemnie o problemach w rodzinie i podejmują wspólne działania.

10. FINANSOWANIE

Finansowanie 3 – letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Lipno, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

11. MONITOROWANIE

Koordynatorem Gminnego Programu wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Monitorowanie i ewaluacja Programu odbywać się będą poprzez przedkładanie sprawozdań z realizacji Programu przez Wójta Gminy Lipno Radzie Gminy w terminie do 31 marca każdego roku. Sprawozdania będą sporządzane na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań programowych za rok poprzedni.